

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI'NA AÇIK MEKTUP

Aydınlık Gazetesi, 6 Ekim 2015

Yıldırım Koç

Sayın Bakan,

Bildiğiniz gibi, 9.1.1985 gün ve 3146 sayılı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 2/h maddesine göre, Bakanlığın görevleri arasında "çalışma hayatını denetlemek" yer almaktadır.

HİZMET ÖDENEĞİ KIDEM TAZMİNATI TAVANINA TABİDİR

Milli Güvenlik Konseyi'nin 5 Mayıs 1981 günlü 52. Birleşimi'nde kabul edilen 2457 sayılı Kanunla 1475 sayılı İş Kanununa Ek Madde 2 eklendi. 1981 yılından, 1475 sayılı İş Kanunun yürürlükten kaldırıldığı 10.6.2003 tarihine kadar bu madde değiştirilmeden yürürlükte kaldı. Madde metni aşağıda sunulmaktadır:

Ek Madde 2: "Kanuna veya kanunun verdiği yetkiye dayanılarak kurulan kurum ve kuruluşların, haklarında 1475, 854, 5953 ve 5434 sayılı Kanun hükümleri uygulanmayan personeli ile kamu kuruluşlarında sözleşmeli olarak istihdam edilenlere mevzuat veya sözleşmelerine göre kıdem tazminatı niteliğinde yapılan ödemeler kıdem tazminatı sayılır ve bu kanunun 14 nücü maddesindeki esaslara ve miktara göre ödenir."

22.5.2003 tarihinde kabul edilen ve 10.6.2003 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yayımı tarihinde yürürlüğe giren 4857 sayılı İş Kanununun 112. maddesinde de aynı hüküm yer aldı. 112. maddenin 1. fıkrası şöyledir:

"Kanuna veya kanunun verdiği yetkiye dayanılarak kurulan kurum ve kuruluşların haklarında bu Kanun ve 854, 5953, 5434 sayılı kanunların hükümleri uygulanmayan personeli ile kamu kuruluşlarında sözleşmeli olarak istihdam edilenlere mevzuat veya sözleşmelerine göre kıdem tazminatı niteliğinde yapılan ödemeler kıdem tazminatı sayılır."

Sendikalar, "kanunun verdiği yetkiye dayanılarak kurulan kurum ve kuruluşlardır."

Bu düzenlemeye göre, sendikacılara yapılan hizmet ödeneği ödemeleri, kıdem tazminatı tavanına tabidir; bu tavanın üstünde ödeme yapılması kanundışıdır.

Halbuki sendikalarda kıdem tazminatı tavanının üstünde hizmet ödeneği ödenmesi uygulaması yaygındır. Örneğin, Tes-İş Sendikası'nın 2015 yılında beklediği aidat geliri, 27,4 milyon liradır. Tes-İş yöneticilerine 2015 yılında yapılacak ödemeler toplamı bunun yaklaşık iki katıdır; 52,8 milyon liradır. Bu paranın 25,4 milyon liralık bölümü yönetici hizmet ödenekleri ve yolluklardır.

Sendika tüzükleri ve genel kurul kararları kanunu değiştiremez. Tüzük hükümleri ve genel kurul kararları ne olursa olsun, hizmet ödenekleri kıdem tazminatı tavanını aşamaz.

YARGITAY'IN KARARLARI

Yargıtay'ın oybirliğiyle aldığı birçok kararında sendikacılara ödenen hizmet ödeneğinin kıdem tazminatı tavanına tabi olması gerektiği açıkça belirtilmiştir.

Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin E. 2010/50248, K. 2011/18855 ve 21.06.2011 günlü kararında şöyle denmektedir: "Bundan başka hizmet ödeneği niteliği itibarı ile kıdem tazminatı olarak kabul edilmesi ve böyle olunca fesih tarihindeki tavan dikkate alınarak hizmet ödeneği hesabı yapılması gerekirken tavan aşılarak yapılan hesaplama uyarınca hüküm kurulması hatalı olup, bozmayı gerektirmiştir."

Yargıtay 22. Hukuk Dairesi'nin E. 2013/15648, K. 2013/15224 ve 21.6.2013 günlü kararında da şöyle denmektedir: "Yargıtay'ın yerleşmiş uygulamasına göre hizmet ödeneği kıdem tazminatı tavanına tabidir."

Halbuki Bakanlığınızın onayladığı bazı tüzüklerde bu sınırı aşan hizmet ödeneklerinin ödenmesi öngörülmektedir. Ayrıca birçok sendikada kanundışı bir biçimde çok çok yüksek miktarlarda hizmet ödeneği ödenmesi engellenmemektedir.

Bakanlığınızın görevleri arasında bu kanundışı uygulamanın engellenmesi de bulunmaktadır.

Saygılarımla.